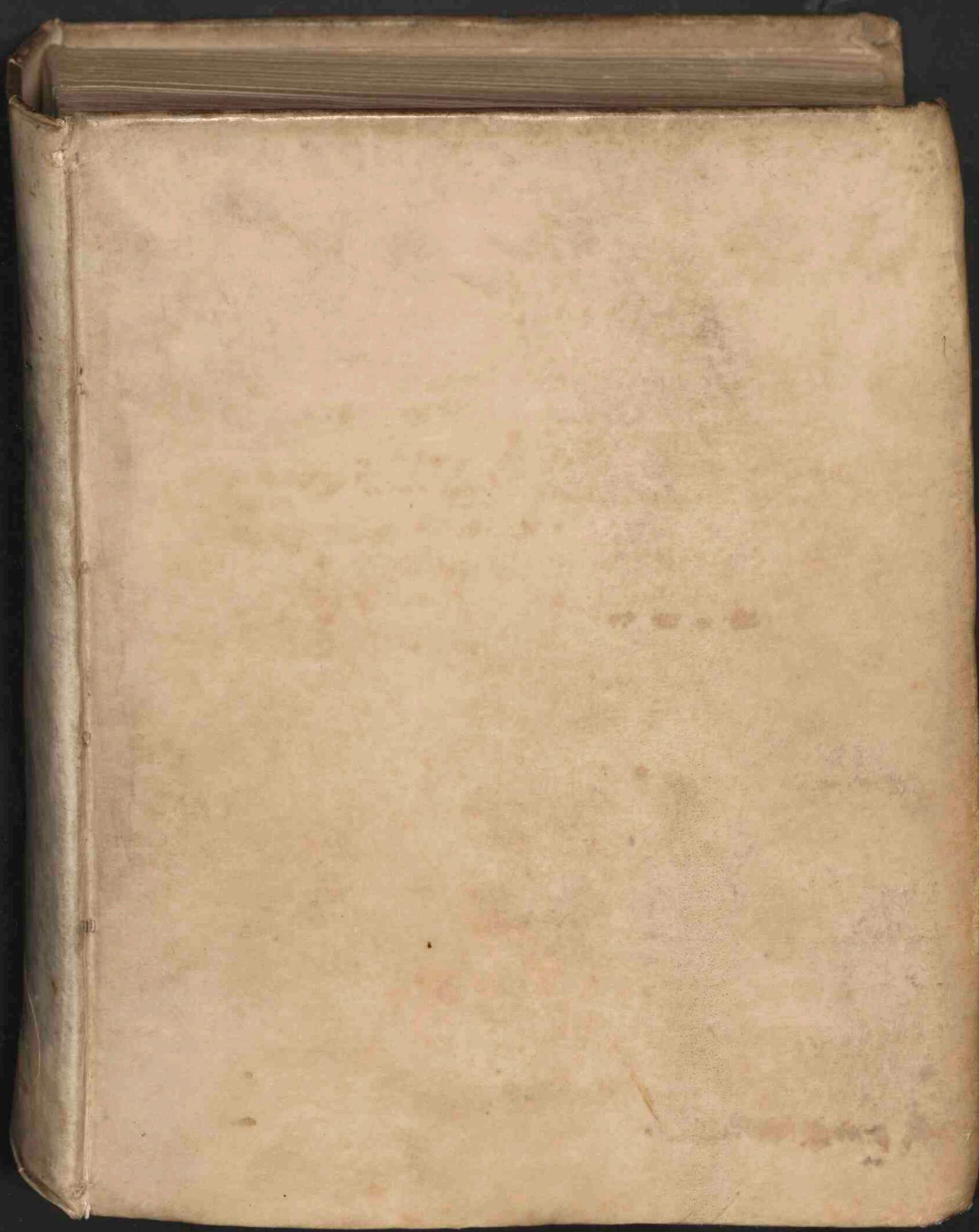
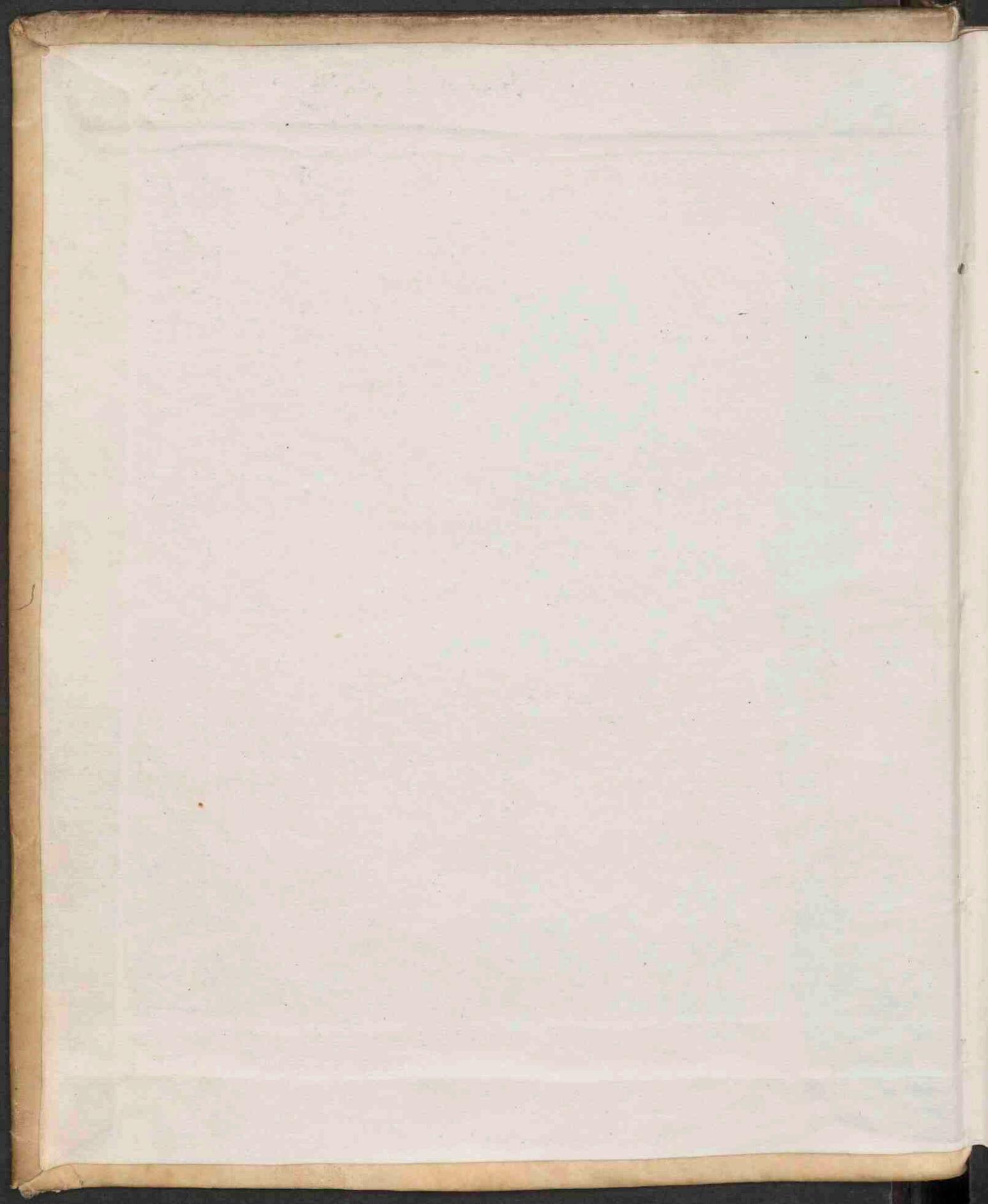

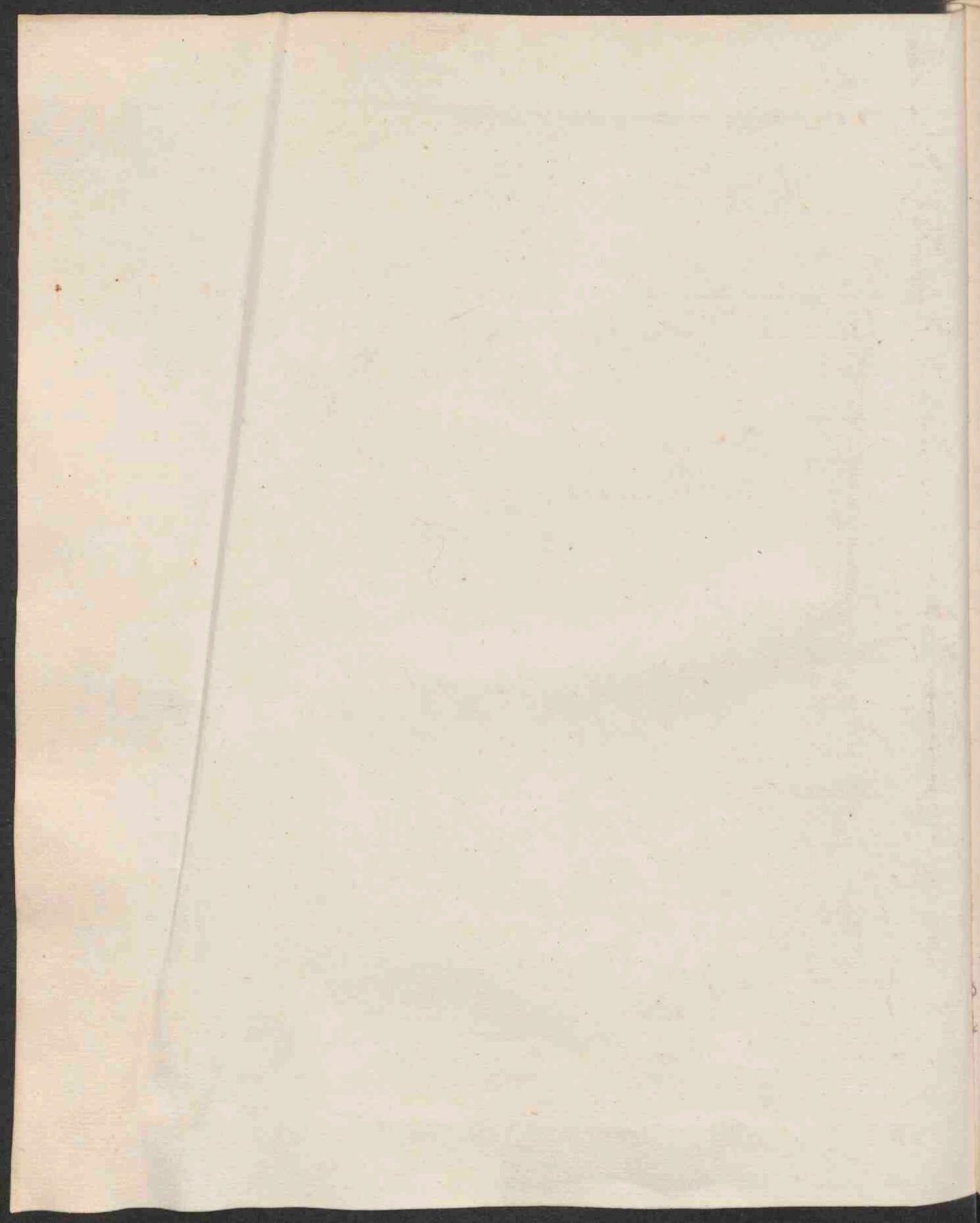
Disputatio medica inauguralis de incubo

<https://hdl.handle.net/1874/345131>

Universitätsbibliothek
Utrecht

1. Iherberg, G. S. Schlegel. De incubo.
2. Pruenek, A. de. De protoprasia creditorum.
3. Beecke, R. van der. De senatusconsulto Macedoniano.
4. Harlogh, B. De ictero flavo.
5. Bosch, J. van den. De paralysi.
6. Benaventus, D. de Lion. De calculo.
7. Tolsinga, A. ab. De transactionibus.
8. Pestels, N. De transactionibus.
9. Boeye, N. De postulando.
10. Gullich, H. H. von. Theses, ex diversis iurium materiae desumptae.
11. Nimmegeen, C. van. Illustris quaedam ex variis iuris materiis quaestiones.
12. Cornans, J. De mandato.
13. Ruyl, C. De tutelis.
14. Kreick, J. B. De emptione venditione.
15. Oostee, C. van. De commodato.
16. Halsey, J. De lympho.
17. KouIJemaker, J. de. De jure jurando.
18. Schuurman, L. De exceptionibus.
19. Borneester, W. De pleuritide.
20. Aeyer, J. de. De nuptiis.
21. Verheye, J. De senatusconsulto Macedoniano.
22. Kuyt, M. van. Circa hominis generationem, et medicamenta ex vegetabilibus et mineralibus illi dicantibus.

23. Brunner, G. P. De dysenteria.
24. Below, J. F. De vermisbus intestinorum.
25. Bergen, dictus Montanus, F. van. De feris.
26. Croulant, J. W. de. De constituta pecunia.
27. Famars, J. J. de. De contrahenda emptione et venditione.
28. Mullerus, G. De anorescia.
29. Verboom, A. De compensationibus.
30. Havart, D. De tenesmo.
31. Wollaston, J. De Deo.
32. Beaumont, H. à. De publicanis, vecligalibus et commis.
33. Moltmaker, J. De preario.
34. Koperman, J. De diarrhaea.
35. Wall, J. de. De empyemate.
36. Naelhout, C. De jurisdictione.
37. Roeters, P. De sterilitate.
38. Berckhout, J. Tedingh van. De nups liis.
39. Vapour, H. De origine animae rationalis.
40. Siddeh de Jeude, C. P. De tacto sive legali pignore.
41. Murmbraed, J. Guil. Comes de. Forum S. imperii
Romano-Germanici principum.
42. Maire, J. H. le. De hereditibus instituendis.
43. Poll, J. van de. De poenore et analocromo.
44. Oever, R. van den. De jure deliberandi et beneficio
inventarii.
45. Swardt, J. de. De distributione Chyli.
46. Culemburch, C. à. De sutelis.

- x47. Garners, V. De jure retentionis.
- 48. Schumacher, J. O. De epilepsia.
- 49. Denysen, S. De haemoptoe sive sanguinis sputo.
- 50. Swildens, C. De rei vindicatione.
- 51. Devis, E. De Iliaca passione.
- 52. Rude, D. Positiones medicae.

K

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE
INCUBO.

PRÆSIDE D E O T E R O V A M
OPT. MAX.

Auctoritate Magnifici D. Rektoris,

JACOBI VALLAN,

Medicinæ Doctoris, Praxeos & Institut. Med.

Professoris Ordinarii,

NEC NON

Amplissimi Senatus Academicī Consensu, Nobilissimaque

Facultatis MEDICÆ Decreto,

PROGRADU DOCTORATUS;

Summisque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis
ritè ac legitimè consequendis,

Eruditorum examini subjicit

GODOFR. SIGISMUND. SCHLEGEL HERZBERG. Sax.

Ad diem 27. Martii horâ locôque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM;

Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academiæ
Typographi, clc Icc xci.

DIGESTATIOMAG
AVANUSQARAKVLA
DRE

INQUISITIONE C. D.

Hominem quæ constituant, duo sunt, eaque diversissima: Anima sc. substantia quædam cogitans, corpusque in extensione partium aliarum extra alias consistens. Nexus interim tam firmo, tamque ineffabili juncta hæc sunt, ut neutrum eorum alterius auxilio destitutum, suō fungi possit officio. Protinus enim corruit corporis humani fabrica, à divinæ illâ particulâ Auræ si non animetur continuo. Nec Mens quoque omnis licet materiæ expers corpori fragili quamdiu alligata est, absque convenienti ac naturali partium corporis constitutione, actiones suas peragere potis est, quin hæc vi-tiatâ eam vel planè non, vel perverse ad minimum illas obire videamus. Primum in gravioribus Animi deliquiis liquet, posterioris Testimonium præbet Incubus, cuius Tractationem in præsenti suscipere animus est. Faxit Deus.

FELICITER.

ThomodT

A 2

DISPU-

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

D E

INCUBO.

§. I.

Nicubus ratione Etymologiae derivatur ab in-cumbendō, Græcis dicitur ἡφιάλτης, ἡποτεῦ ἡφιάλλεως insilire, alias etiam ἐπιβολή inva-sio, Asthma nocturnam, nocturna suffoca-tio, Germanis der Alp / Nachtmannelein / Belgis de Nachtmerp / de Mare.

§. II.

Definitur antem quod sit Symptoma Re-spirationis imminutæ, ut plurimum invadens dormientes cum falsa imaginatione molis gravioris, sub specie Spectri, pectori incumbentis, ortum trahens à Tetanō Musculorum Respi-rationi ac lequelæ inservientium.

§. III.

Genus, Actionem ponimus Respirationis imminutæ, patetque hoc ex propriâ Patientium relatione, utpote qui conqueruntur de imminu-ta Respiratione, adeò ut de totali etiam Suffocatione & Strangula-tione sibi metuant.

§. IV.

Partem primariò affectam Veteres agnoscunt cerebrum, hinc etiam Incubus ad capitis affectus ordinariò ab iis refertur. Sed quî quæso fieret ut cerebrô affectô sola laderetur Respiratio, illæsis manentibus cæteris partibus. Cerebrum enim nullô aliò in partes inferiores dominiò gaudet, præter id quod exercet per nervos, ac his affectis toties etiam compatitur tota nervoram structura ex cerebrô affectô oriundorum: Adde quod tam facile ac subito malum non cederet, si in cerebrô hæreret causa, prout abunde nos docent affectus Apo-plectici. Missam igitur facimus hanc sententiam, partesque affectas dicimus

Thoracis

Thoracis & Laryngis musculos, primariò v. Diaphragma, quod hic non patitur motum quandam concussivum, qualis accidit in sanguitu, sed potius conductivum seu constrictivum, ubi fibræ istæ ita stringuntur, ut ab antagonista musculō iterum non possint expandi. Hoc Diaphargma convulsum sequitur etiam Laryngis constrictio, unde patientibus oritur strangulatio similis Passioni Hystericae, loquela impedita, aut sonus inconditus; cumque hinc etiam impediatur sanguinis circulus à Pulmonum Respiratione lœsa, magnis insuper anxietatibus ægri premuntur. Ratio autem cur idem cum Thoracis musculis fatum subeat Larynx, latet in eō, quia idem nervus ex intercostali prodiens, moveat musculos Thoracis & ex eodem truncō profectus ramus moveat Larygem, hinc à nervi intercostalis irritatione musculis Thoracis convulsis, simul etiam convellitur Larynx. Cæterum utut dormientes magis quam vigilantes adoriantur Incubus, non interim tamen mirandum si vigilantibus quoque accidat, æque enim interdiu ac vigilantibus Diaphragma ac reliqui musculi possunt convelli. Exempla vide ap. Rhodium & Smetium. Quod v. dormientibus magis obveniat, inde fieri puto, quia vigilantes ut plurimum Symptomati huic aliud imponere soleamus nomen referentes id aut ad dolores Hypochondriacos aut passiones Hystericas, nec etiam vigilantibus nobis hic affectus aded imponere potis est, ut falsam accusemus causam & quidem imaginam.

§. V.

Causa inmediata proximior est dictorum muscularum Convulsio. Hinc quibusdam etiam non malè audit parva Epilepsia, quam post frequentem Incubum observavit Timæus von Guldenklee cas. 17. p. 42. Causæ mediæ proximioris censem subeunt omnia ea, quæ quounque modō possunt irritare nervos muscularum impr. Diaphragmatis. v. g. Stomachus multis cibis infarctus, aut repletus materiali viscidâ & mucilaginosa, quæ ab acido fermentata in flatus deinde abit. Hinc Hypochondriacis, præprimis v. jamjam ad Melancholiæ Hypochondriacam inclinantibus, ut & Hystericis malum hoc frequentius audit. Sic nimiam vasorum repletionem seu Plethoram, ob liberam sanguinis circulationem impeditam Incubum causari posse docent nos feminæ quædam plethoricae, quæ instante mensium fluxu hunc affectum patiuntur. Sic observatus quoque Incubus à vermis in Intestinis

6 DISPUTATIO MEDICA

puerorum latitantibus, quod non mirandum, cum horrendas ab ipsis
inductas Epilepsias totô die in Praxi experiamur. Præprimis v. ad
hunc affectum dispositi, dorso incumbentes, ab eô adoriantur, quia
in tali decubitu musculi & nervi pueumatici aliquò módō constringuntur & comprimuntur, indeque Spiritus Animales ad Thoracem
& Diaphragma non ritè possunt influere. Dormientes autem cum præ-
aliis invadat Incubus, facile exinde varia somnia possunt excitari, con-
currente scilicet simul Anima Rationali, & perceptâ illâ molestiâ va-
ria talia insomnia cudente. Quod enim in somnô Anima Rationa-
lis percipiat corporis alterationes, proque perceptionis hujus va-
rietas quoque inducat somnia clarissimè patet in pollutione no-
cturnâ, ubi turgescientiam & eruptionem seminis sequuntur Somnia
Venerea quasi cum hâc vel illâ pulchrâ scemnâ rem habeamus: si-
mili ratione motus Diaphragmatis & Thoracis impeditus somnia in-
fert compressionis & constrictioñis Thoracis à re superimpositâ.
Cum enim in somnô Spiritus Animales ob antedicta impedimenta
non ritè in suos musculos possint influere, ii resiliunt, inde An-
ima in tali affectu judicat secundum consuetudinem quasi pondus
incumberet & impediret liberum Diaphragmatis motum. Somnia
autem hâc vaga certo upl. applicantur subiecto. Unde nonnulli refe-
runt se vidisse nigros Viros, Vetulas, canes nigros, Animalia hirsuta,
dæmones ipsos, qualia Exempla vid. ap. Schenkiū & Forestū.

§. VI.

Causæ remotæ variæ sunt, Naturalium, Nonnaturalium & præ-
ternaturalium censui inclusæ. Ex N. primum locum tenet debilis ner-
vorum textura aliquando hereditaria, hinc ætas puerilis & sexus se-
quior facile huic affectui obnoxius est, huic jungitur temperamentum
vulgò dictum Melancholicum, in nimia sanguinis vel circulantium
humorum acrimoniam acidò austriâ consistens. In Non-Naturalium
classe occurrit Aér variis heterogeneis præprimis Salis acidi copiâ impræ-
gnatus ut Aquilo aut Boreas esse solent ac Vere & autumnô familia-
res in septentrionalibus præcipue Terris. Pessima interim causarum
hâc est diæta tum quantò tum quali peccans: in specie v. cibi sale ni-
miô conditi, infumatique, pisciumque salitorum copia, vel aliud
rude ciborum genus ex fructibus horariis immaturis non raro con-
stans, potuque simili, cerevisiâ acescente, vino austero, aquâ limosa
comitatum, materiam substerunt idoneam. Alvi excrementa indurata ac
in

incarcerata, multa quoque h̄ic pr̄stant. Quantum Ira, terror, Trititia ut & Venus inmoderata in dispositis addere possint, cuilibet notum. Excessus in Somnō & Vigiliis, motu & quiete suum quoque symbolum addunt, quatenus in Vigiliis & motu nimiō circulantes humores fortius commovendō & dilatandō, subtiliores fortiter agitatae particulæ expelluntur, iisque Massa sanguinea depauperatur. Vel quatenus in niro quieite Circulatio humorum redditur debilior, insensibilis Transpiratio sufflaminatur, obstruktionesque pariuntur, sicque utroque modō cruditatibus cumulandis ansa pr̄betur. Ex P. N. morbi plures ab acido-viscidis humoribus circulantibus orti, affectus nostri caufam non raro sustinent.

§. VII.

Signa Diagnostica patent ex relatione ægrorum ut & cum iis concubentium. Fiunt enim hi queruli, gementes, raucum & inconditum sonum proferunt, jacent immobiles, parum aut nihil rogati respondent, tandemque cum impetu expergefacti conqueruntur de cordis Anxietate & lassitudine, referunt se passos esse strangulationes, Præcordiorum anxietates, pondus magnum incumbens, horribile insomnium. A somnō etiam penitus liberati tamen adhuc percipiunt Tremorem Cordis Palpitationemque, quia nempe cor & Diaphragma à motibus suis cohibita, somnōque excussō postea per Spiritus affluentes copiosius nimis actuosa redditā debitum officii munus exceedunt. Trepidationis talem & Vibrationis motum ingeniosè admodum explicitat Willisius per virgam Elasticō motu ad se redeuntem. Ubi simul sanguinis quædam adeat dyscrisia scorbutica ad coagulationem prona, maculae apparent lividæ ex nigredine puniceæ dictæ, violaceo quoque colore perfusæ.

§. VIII.

Signa Prognostica sunt. In pueris & rarioriſ texturæ nerveæ hominibus, frequens Incubus prodromus est Epilepsia, nisi causa fuerit nimia repletio. Si conjugatur cum Incubō nocturnō Vertigo diurna eō magis timenda est Epilepsia. Mulieres passionibus Hystericis obnoxiae facilius absque metu Epilepsia patiuntur Incubum. Si præcesserint Cephalici alii affectus & saepius Paroxysmus redeat, tunc minatur vel Apoplexiā vel spasmum, seu Epilepsiam, aliquando & Maniam. Dependens à fermentō ventriculi, saepius subsequam habet Melancholiā Hypochondriacā. Incubus interdum etiam terminatur totali suffocatione.

Curatio

8 DISPUTATIO MEDICA

§. I X.

Curatio instituatur secundum has Indicationes: Musculos irritantia removeantur, convulsi sedentur.

§. X.

Prima Indicatio obtinetur partim per evacuantia in nimia sc. repletione; partim per præcipitania, ubi nimirum malum natales suas debet humoribus acribus. Partim per Carminativa si vitium hæreat in flatibus. Partim per Vermes necantia, si Affectus hujus causa illi existant, denique etiam per V. S. si nempe oriantur à Plethora.

§. X I.

Formulæ ad primam Indicationem & quidem primò Evacuationem quod spectat, sunt. Rx. Tartar. Emet. gr. iij. f. iv. aqu. Anis. zjj. Syr. flor. papav. rhead. 3f. Ubiquetista enim hic esse potest Tartarus Emeticus Mynsichti, solutus enim in aquâ dat aquam Emeticam, in Vinô, vinum Emeticum, in cerevisiâ, cerevisiam Emeticam. Aquæ si commiscetur Syrupus aliquis fit Syrupus Emet. Si in formâ pulveris exhibetur, potest conjungi cum Sulphure aurat. Antimonii & fit ruber, cum lymat. Mart. niger, c. sacchoro albus & dulcis. Nec etiam in formâ hâc siccâ facile errare possum quoad dosin. sicuti in Syrupo. Si per inferiora purgare animus est Rx. Extr. Helleb. nigr. Gum. Ammoniac. an. gr. viij. Mercur. dulc. 3f. Extr. Trochise. Alhand. gr. iij. Castor. gr. vi. c. Eff. Absynth. F. Pilulæ. Rx. Gum. Ammoniac. in vinô solut 3j. Tartar. Vitriolat. 3f. Scammon. ppt. gr. ij. Aqu. Menth. 3j. Syr. Rosar. solut. zjj. M. F. Potio, cuius usum egregium expertus est Eltmullerus in Affectibus Hypochondriacis, ubi acidum austерum fœces iudurat & inviscat.

Ad Humorum acrum præcipitationem faciunt sequentia Rx. Croc. Mart. aperit. c. Salibus Ebôr. f. igne, Fœcul. Aron. an. 3j. F. pulvis de quô mane & vesperi sumatur cuspis cultell. Rx. Sal. Hypochondr. Myns. Oc. Cancr. ppt. Fœcul. Pœon. an. 3j. F. pulv. sumendus ut prior. Rx. Liqu. Terr. fol. Tartar. 3j. mane & vesperi gut. xl. in jure calidô. Laudatur hîc etiam tanquam specificum pulvis Smaragd. ppt.

Ad flatus eliminandos eorumque uberiorem proventum inhibendum sequentia proderunt. Rx. Eff. Flor. Chamomill. 3j. Spir. Sal. Ammon. carvat. 3j. dos. gut. xl. horâ ante mensam Rx. Spec. Dia-

min.

IANUARIA UNGUER ALTISS.

min. 3j. Nitr. depurat. 3j. ol. Dest. cumin. gut. x. F. Pulv. pro
iiij. dos. Insigniter h̄ic quoque prodest Spir. Nitr. c. Spir. Anis. f.
Menth. dulcificatus ut & Spir. Carminat. secretus ex Tartarō; Nitro
& spiritu vini f. Anis. per Retortam tubulatam adaptatō magnō recipiente cui spiritus inest, destillatus. Abisum quoque sub introitum lecti comedust insigniter conductit.

A vermis malum si oriatur, enecentur & eliminantur, i. pt. Conserv. Flor. persic. 3fl. f. 3j. Mercur. dulc. gr. iiij. iv. v. ad 3fl. pro extra-
tis ratione F. Bolus. 3z. Pulv. Corallin. Mercur. dulc. ritē parat,
an. 3ij. Sacehar. in aqu. rut. solut. F. Rotulæ iiij. f. iv. per horam sumendæ. Sic commodè quoque possunt exhiberi amara per os, ut
Tinct. Salutis, Eff. Absynth. c. Elix. Vitriol. mista, & per anum
injici Clysteres dulces c. melle f. lacte saccharatō, externe potest fieri
tale Ungv. 3z. Aloës Epat. 3j. Fell. Taur. inspiss. 3fl. ol. Diaco-
locynth. Quercet. q. f. F. Ungu. quod super partem vesicæ ex-
tendatur, & umbilico applicetur, quod ipsum si firmiter adhæreat nec
facile decidat signum præsentia vernum resert Ettmuller Schrod. dilu-
cid. Hypericum & ex eo parata Medicamenta nobilem hic quoque
effectum edunt.

§. X I I.

Secunda indicatio obtinetur per formalas sequentes hisque similes
3z. specif. ceph. D. Mich. gr. xv. Cran. human. ppt. gr. viij. Sma-
rag. ppt. pulv. Anodyn. an. gr. v. F. Pulv. ante introitum lecti in Aqu.
Til. sumendus. 3z. spir. sal. Armon. Eff. castor. an. 3j. Eff.
Laud. op. 3fl. dos. xl. gutt. tempore somni. 3z. Sem. Pœon.
Nigell. Aquileg. an. 3fl. f. s. a. Emulsio c. f. q. Aqu. Til. adde Aqu.
Epilept. Lang. 3fl. Dent. Equimarin. gr. xv. cran. human. ppt.
Smarag. ppt. an. 3fl. Edulcoretur c. f. q. Rotul. man. Christi
perlat. F. Emulsio ante introitum lecti benē commota haurienda.
Pœonia & ex his parata Medicamenta appropriata h̄ic sunt. Sic Ante-
Epileptica h̄ec & Anodynæ pro re natâ optimè possumus jungere car-
minativis, vermes necantibus, sicque unō labore duos dealbare pa-
rietes. Imò opium optimō cum successu ipsis purgantibus admisceri
quotidiana nos docet Praxis, præprimis v. in iis qui acidis & corro-
sivis succis abundant, in specie scorbutico-Hypochondriacis, cum
enim in his ex Medicamentis purgantibus ob succos crudos &
acidos, superveniant s̄epissimè horrenda & graviora abdominis tor-
mina, ab admistione Opii h̄ec præcaventur. Vel possunt etiam unō
B l. alterō

01001979

15 DISPUTATIO MEDICA INAUGURALIS.

I. alterō die cum Digestivō aliquō & præcipitante præmitti, vid.
Hoeffer. Herc. Med. Externē Pectori & Abdomini inungi possunt
varia oleosa aromatica, ut $\frac{1}{2}$. ol. Iris. Verm. Terrestr. an. 3ij. Anis.
dest. castor. pulveris. 3j. Hæc enim poros cutis penetrandō simul
canaliculos membranarum admodum aperiunt.

§. X I. I. I.

Restat bona Diæta. Sumatur cibus & Potus laudabilis nutrimenti,
ex quo purioris Alimenti succi ad sanguinem transvehi, puri si-
cerique Spiritus secerni possunt, nec tamen in nimiā quantitate. Motus
& quies sint moderata. Somnus & Vigiliae inter medietatis cancellos
observentur, vitetur præpr. somnus diurnus & qui statim à cibō ad-
mittitur; fugiendus quoque Decubitus supinus. Evacuationes ordi-
nariæ modō se habeant naturali. Animus sit tranquillus, curis, sol-
licitudinibus, timoribus mceroribus non oppressus, vide plura quæ supra
in Relatione causarum remotarum diximus. Nihil jam addimus nisi Vota.
Velit sanitatis ille & salutis unicus Autor. Deus Ter Opt. Max. Studia
ac consilia nostra porro in S. S. sui Nominis gloriam, Proximi salutare
Emolumentum, felicissimè promovere ac moderari, ut ita semper
obtineamus illum quem intendimus

F I N E M.